

Tisztelt Polgármester úr!

Alulírott Vadász Gábor önkormányzati képviselő a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 32.§ (2) bekezdésének a) pontja, valamint a 39/2018. (IX.26.) Budapest Fővárosi XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat képviselő-testületének önkormányzati rendelete (Szervezeti és Működési Szabályzat) 6.§ (1) bekezdésének c) pontja alapján előterjesztést teszek a képviselő-testület következő ülésére, határozat hozatala iránt.

Előterjesztés

Tárgy: határozat-hozatali javaslat ún. menstruációs szabadság bevezetéséről, valamint ilyen irányú jogalkotási kezdeményezésről

Tisztelt Képviselő-testület!

Az utóbbi években számos külföldi példát láthattunk a munkahelyeken az ún. menstruációs szabadság, mint pótszabadság bevezetéséről, ami lehetőséget ad a női munkavállalóknak arra, hogy orvosi igazolás alapján pótszabadságra legyenek jogosultak, amennyiben menstruációjuk időszaka alatt a normál, enyhébb fájdalomnál sokkal erősebb fájdalmakat kell átélniük. Az érintettek köre igen széles, szakmai becslések szerint a nagyon erős menstruációs fájdalommal járó endometriózis a termékeny életkorú nők körülbelül 10%-át érinti, valamint más okok (pld. hormonzavar) is okozhatnak nagyon erős menstruációs fájdalmat. Ma Magyarországon sajnos a munkavállaló előtt két választás áll ilyen esetben: vagy betegsége hivatkozva orvosi igazolással nem megy be dolgozni, vagy fájdalomcsillapítókkal, nagy nehézséggel, ezért igen alacsony határfokkal látja el a munkáját. Előbbi lehetőségtől sokakat visszatart az ezzel járó jövedelem-csökkenés, így fizikailag ugyan ők is jelen vannak a munkahelyükön, azonban olyan állapotban, ami gyakorlatilag kizárja, hogy teljes értékű munkát végezhesenek. Álláspontunk szerint mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy ezen a méltatlan helyzeten változtassunk.

Előterjesztésem arra irányul, hogy az Önkormányzat a tulajdonában álló gazdasági társaságoknál (ahol a munkavállalók munkaviszonya tekintetében a Munka Törvénykönyve az irányadó) vezesse be a menstruációs szabadság intézményét akként, hogy kérje fel a gazdasági társaságok ügyvezetőit a menstruációs szabadság feltételrendszerének kidolgozására a következő alapokkal:

- a menstruációs szabadság havonta 1 munkanapra vehető igénybe, kizárólag a menstruáció időszaka alatt;
- a menstruációs szabadnap igénybevételére kizárólag szakorvosi igazolás alapján kerülhet sor;
- a jogosultságot két évente felül kell vizsgálni és újabb szakorvosi igazolással kell alátámasztani.

A munka törvénykönyvéről szóló 2021. évi I. törvény 43.§ (1) bekezdése szerint a munkaszerződésben a munkavállaló javára el lehet térni a Munka Törvénykönyve Második részében foglalt szabályoktól – a szabadságra és a pótszabadságra vonatkozó rendelkezések pedig a Második részben szerepelnek, az 59. alcímtől a 62. alcímig, azaz a 115.§-tól a 133.§-ig. Ez a szabályozás egybevághat a Munka Törvénykönyvének egészét átható relatív diszpozitivitás rendező elvével. Mindezek alapján a menstruációs szabadság, mint többletszabadság, a munkavállaló javára történő eltérést jelen, s ezért ezt a Munka Törvénykönyve lehetővé teszi.

Sajnos ugyanez a lehetőség nem áll fenn a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Kftv.), a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény, valamint az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény alapján foglalkoztatottak esetében. Annak érdekében, hogy ez a helyzet megváltozzon, szükségesnek látjuk, hogy Önkormányzatunk az illetékes Technológiai és Ipari Minisztériumhoz forduljon, jogszabályváltoztatást kezdeményezve. Az Alaptörvény szerint a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében kezdeményezhet ilyen intézkedést. A menstruációs szabadság lehetőségének biztosítása természetesen nem pusztán helyi közügy, azonban helyi közügy is, hiszen közvetve vagy közvetlenül több száz munkavállaló áll munkavégzésre irányuló kapcsolatban a Polgármesteri Hivatallal, az önkormányzat intézményeivel és gazdasági társaságaival. A foglalkoztatáspolitikai ügyekben illetékes Technológiai és Ipari Minisztérium elindíthatja a jogalkotási folyamatot, amelynek végén az Országgyűlés törvénybe iktatja a menstruációs szabadság intézményét.

A témában korábban előterjesztés Önkormányzatunknál nem született.

Előterjesztésemnek közvetlen költségkihatása nincs.

A tárgyban ellenkező véleményről nincs tudomásom.

Mindezek alapján az alábbi határozati javaslatokat terjesztem elő:

1. A képviselő-testület felkéri a kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaságok ügyvezetőit, hogy társaságaik vonatkozásában dolgozzák ki és vezessék be a menstruációs szabadság alkalmazásának feltételrendszerét – a személyiségi jogok védelmét messzemenően tiszteletben tartva – a következők szerint:

- a menstruációs szabadság havonta 1 munkanap szabadság, amelyet a női munkavállaló kizárólag menstruációs időszaka alatt vehet igénybe; a havonta ilyen címen igénybe vehető szabadság napjai nem vonhatók össze;
- a menstruációs szabadságra való jogosultság feltétele szakorvosi igazolás arról, hogy a munkavállalónak a menstruációs időszak alatt a normál, enyhébb lefolyású fájdalomnál nagyobb mértékű, erősebb fájdalmat kell átélnie;
- a menstruációs szabadságra való jogosultságot kétevente felül kell vizsgálni és új szakorvosi igazolással kell alátámasztani.

2. A képviselő-testület megkeresi a Technológiai és Ipari Minisztériumot, kezdeményezve, hogy a Minisztérium törvényalkotási szinten dolgozza ki és terjessze az Országgyűlés elé elfogadásra külön nevesített szabadságformaként a menstruációs szabadságot és annak feltételrendszerét, alkalmazási szabályait.

Indítványozom, hogy T. Polgármester úr küldje meg előterjesztésemet megtárgyalásra és véleményezésre a Tulajdonosi és Városfejlesztési, valamint az Egészségügyi és Szociális Bizottságnak, továbbá jogszerűségi vizsgálat céljából dr. Gottfried-Tusor Gabriella jegyző asszonynak.

Budapest, 2022. szeptember 12.

Tisztelettel:

Vadász Gábor

önkormányzati képviselő

